

SZÉKELY-UDVARHELY

AZ UDVARHELYMEGYEI FÜGGETLENSÉGI ÉS 48-AS KOSSUTH-PÁRT LAPJA

== A SZÉKELYUDVARHELYI „SZÉKELY TÁRSASÁG“ HIVATALOS KOZLÖNYE ==

Megjelen hetenkint kétszer: vasárnap és osztrótkön.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

egész évre 10 K, félévre 5 K, negyedévre 2 K 50 fillér. Községek, papok, gazdasági egyleti tagok és községi előjárók egész évre 8 K, tanítók, községi és körjegyzők szintén egész évre 7 koronáért kapják.

Telefon Egy példány 10 fillér.

Telefon

FŐSZERKESZTŐ ÉS LAPTULAJDONOS:

BENCSE PÁL

FELELŐS SZERKESZTŐ:

DEREKI ANTAL

FŐMUNKATÁRS:

FÜLEI SZÁNTÓ LAJOS

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:

Kossuth Lajos utca 31. szám, I. emelet, a kéziratok, hirdetések és előfizetések küldendők. — Kéziratokat vissza nem adunk.

Apróhirdetések szavankint 4 fillér, vastagabb betűvel 8 fillérért más hirdetések első árszabás szerint. Nyílt-tér sora 1 K. A nyílt-tér és hirdetések előre fizetendők.

M. kir. postatakarékpénztári cheque-számla 10.489. szám.

Őszinte szavak.

Az alispáni választás eredményébe úgy látszik, némelyek nem tudnak belenyugodni. Most már a főispán ellen folytatják a régebben megkezdett aknamunkát s a haladó párttal való cimborálás gyanujába akarják keverni. Jól tudják, hogy ezt a vármegyében senki el nem hiszi, de nem is ez a cél, hanem a főispánnak a kormánytól való befekettítése és megbuktatása.

Azt írja az egyik cikk, hogy ez a küzdelem nem is személyek mellett és ellen folyt, hanem a helybeli koalíció vívta meg a főispán jóakaratu támogatása mellett veszített csatáját a haladó párttal s a volt kezdő csoport egyetlen ember kivételével ott is volt a bukottak táborában tömören és egységesen.

Nos hát ez nem áli. Hát Gyarmathy Ferenc, Solymossy Endre, Ferenczy István, Balázsy Ignác, dr Gyarmathy Dezső, Miklós Sándor, dr Hinléder Fels Ernő, Sándor János, S. Nagy Ferenc, Vajda Ferenc és még mások a Sebesi pártból, nem vették ki részüket a nemzeti küzdelemből? Hát dr Solymossy Lajos, dr Nagy Samu és még 20-nál is többen azon bizottsági tagok közül, kik Ugron János installációját megszavazták, nem voltak dr Valentisk ur mellett? De ezzel nem akarjuk a Valentisk pártot a haladóság gyanujába keverni, sőt dr Solymossy Lajos és dr Nagy Samu urakat sem. Jól tudjuk és most már higgadtan megállapíthatjuk, hogy nem a haladó pártiság, de a személyes vonzalom vitte őket annak idején Ugron János mellé. Ép így a Sebesi pártot sem lehet jogosan haladó tendenciával meggyanusítani, hiszen az ugynevezett Sebesi-párt vezére dr Gyarmathy Dezső és dr Hinléder Ernő függetlenségi párti országgyűlési képviselők voltak, kiknek hazafias gondolkodásához szó sem férhet.

Hála Istennek, nincs is talaja a vármegyében a haladó pártnak. Más a baj. Kissé gyengék a gerincek, de ezen a téren is szembe tünő a javulás.

A főispán elleni támadás talán hála akar lenni azért, hogy ő a választást megelőző napokban a rendelkezésére álló törvényes eszközöket a Valentisk-párt mellett használta, hogy a tisztviselőket és hivatalt ezen párt mellett való szavazásra buzdi-

totta s hogy a közgyűlés előtt is kijelentette, miszerint a vármegye békéje érdekében Valentisk ur alispánságát és Sebesi dr főjegyzőségét óhajtja. Sebesire éppen ezért csak egyetlenegy tisztviselő szavazott, de ha a főispán befolyását Sebesi mellett érvényesítette volna, bizony nemcsak 11 lett volna a szavazatok különbsége.

Ezzel korántsem Valentisk dr személyét akarjuk kisebbiteni.

A Valentisk párt kisebbségben maradt az általa elkövetett taktikai hibák miatt, mint azt már többszörösen megírtuk.

Legnagyobb hibája az volt, hogy a függetlenségi Ugron Ákos főispánnal szemben a haladó korszakban kétes szerepet játszott alispán mellett a végtelenségig kitartottak, mikor biztosan tudták, hogy egyebek miatt is impossible.

Hiba volt, hogy dr Valentisk Ferenc egy urnak, ki a Damokos párt és a főispán között a vármegye békéje érdekében meg egyezést óhajtott létrehozni március 18-án kijelentette, hogy semmiképpen sem vállalkozik az alispáni állásra, mire a március 19-ki jelölés következett be, mely a választás eredményére döntő befolyással bírt.

Hiba volt, hogy Vajna Miklóst is hajlandók voltak jelöltül elfogadni kit saját vármegyéjében a haladó pártiságért választottak ki állásából s hogy megkésve rábeszéltek dr Valentisket a jelöltség elfogadására, amikor a helyzet már jórészt Sebesi javára volt kialakulva, neki pedig a felajánlott főjegyzőség elfogadása dr Pál Árpádnak március 19-én adott kölcsönös ígéret értelmében is lehetetlenné vált.

Hiba volt a vármegye határain kívüli tényezőknek az ügybe való belevonása.

S most még egy pár szót Sebesi Jánosról, kiről eddig nem beszéltünk soha. Az 1900. év októberében lépett kulturmérnöki szolgálatba s ott volt az 1905. év április haváig. Szolgalmáért és a radnóthi betongáton az 1902. évi tutajozás lebonyolításánál tanusított személyes bátorságáért soron kívül lépett elő. Az 1905. év áprilisében választott meg vármegyei aljegyzőnek, tehát több mint 7 évig állott egyfolytában közzolgálatban.

Egyetlen számbavehető hibája, hogy a haladó párti főispán beiktatását megszavazta. Ennek

szubjektív indokai ismeretesek. A társadalomban azonban a haladó aera alatt is csak hazafias nyilatkozatokat tett, sőt a vármegyei közgyűlésen történt névszerinti szavazásnál is az önkéntes adók és ujoncok elfogadása ellen szavazott. Haladónak a volt ellenzék sohasem tekintette s a Tulipán bizottság is jegyzőjének választotta meg Képzettségét kétségbe vonni nem lehet. Inkább kész volt a tisztújításkor aljegyzői állását önként, az összes ténnyezők marasztalása dacára elhagyni s új pályát keresni, sem hogy általa megtámadott elődje alatt szolgáljon. Ellenpártja is alkalmasnak találta a főjegyzői állásra s ez minden számbavehető alispánjelölt pártja részéről fel is ajánlatott neki. Ha tehát szorgalmas és hazafias irányú működéséhez tüzött reményeket nem váltja be, úgy saját pártja és a vármegyei bizottság ereje fogja elsöpörni új állásából.

De hisszük, hogy a békét keresi s a vármegye érdekében reméljük, hogy meg is fogja találni.

A főispánnak nem állott módjában a választásnál való támogatása, de ez nem lehet akadály, a küzdelem lezajlása után a jövőben való békés együttműködésre.

Ennek a vármegyének nagy szüksége van Ugron Ákosra, mint főispánra, hogy a kisgazdóknak a modern gazdálkodási elvek alkalmazására való rávezérlésében és minden vármegyénket érdeklő és égető ügyben eddig kifejtett eredményes működését tovább folytathassa.

Maga mellett találja hazafias törekvéseiben a vármegye lakosságának és a törvényhatósági bizottságnak tulnyomó többségét.

A felfelé való denunciació nem fog sikerülni, mert a tények e szándéknak ellene mondanak.

Ha dr Valentisk tudott volna a vármegye békéje érdekében nagy anyagi áldozatot hozni, úgy tudjon most úgy ó, mint pártja a vármegye érdekében hiúságából egy kis áldozatot hozni. Ne folytasson személyes harcokat, ne folytassa a meddő és a kedélyeket folyton izgató hirlapi támadásokat, hanem részesítse tárgyilagos elbírálásban a vármegye vezetését s ezáltal fogja a közérdeknek a legjobb szolgálókat tenni, hogy a személyes harcok megszűnésével a vármegye lakossága a béke áldásaiban részesülhessen. Ugy legyen!

A politikai helyzet.

A husvétii ünnepek által beállott szünet után ismét mozgalmasabb lett a politikai élet; a kárpent képviselők újult erővel láthatnak munkához, már t. i. azok, a kik komolyan veszik választóik megbízását és nemcsak kényelmes állásnak tekintik a képviselőiséget, mely utat nyíthat még esetleg zsirosabb állásokhoz is.

Az országgyűlés mindkét háza megalakult már szerdán április hó 29-én a harmadik ülészakra; a képviselőház első ülésére az összes pártok tagjai elég szép számban jelentek meg, a folyások igen élékek és mozgalmasak voltak, és a pihenőről visszatért honatyák zajosan köszöntöttek egymást az újabb találkozásnál.

Justh Gyula elnök negyedtizenegy órakor megnyitja az ülést, utána nyomban felolvasták az új ülészakot megnyitó királyi kéziratot.

Napirend szerint a két alelnök választása következett. A szavazatok összeszámolásának eredménye: Beadtak 151 szavazólapot. Rakovszky István kapott 135, Návay Lajos 122 szavazatot, elnök tehát a nevezetteket megválasztott alelnököknek jelenti ki, amit a Ház zajos éljenzéssel fogadott.

Szünet után egyszerre szavaztak külön urnában a háznyag és kilenc jegyzőre; megválasztottak jegyzőket: Csizmazia Endre 155, Hammersberg László 155, Raisz Aladár 155, Szentkirályi Zoltán 155, Thoroczky Miklós gróf 154, Vertán Enre 155, Kinszky István 145, Hencz Károly 136 és Dudics Endre 76 szavazattal. Popovics Dusan csak 59 szavazatot kapott és így kibukott. Háznyagnak 148 szavazattal Leszky Gyulát választották meg.

A Ház tehát megalakult és már most hangsúlyoznunk kell, hogy ez ülészakban olyan fontos és a nemzet életére messze kiható alkotások várnak megoldásra, melyek minden egyes képviselőnek szinte becsületbeli kötelességévé teszik, az elvállalt hivatásnak a legnagyobb lelkiismerettel megfelelni. Küszöbön áll az új választási reform tárgyalása és éppen ez a reform van hivatva, hogy a képviselőházat valóban a nemzet képviselőjévé tegye és szemmel tartva állami és nemzeti érdekeink érvényesülésének biztosítékait, eleget tegyen a demokratikus haladás követelményeinek is.

Ennél fontosabb parlamenti feladat még nem igen várakozott a képviselők higgadt és józan megoldására.

Ezen kívül most még két nehéz kérdés áll a politika előterében. Az

egyik a delegációk és a tisztí fizetések felemelésének ügye, a másik pedig a mindinkább fenyegető délszláv veszedelem. Az elsővel a hét folyamán behatóan foglalkozott a majdnem három óráig tartott minisztertanács, melynek folyományaként Wekerle Sándor miniszterelnök már Bécsbe utazott, a hol pénteken délelőtt a közös miniszterekkel folytatott tanácskozását. A délszláv mozgalmak is teljesen lekötik a kormány figyelmét, mert a mozgalom a legkomolyabb aggodalmakra szolgáltat okot.

Az osztrákok is keresik mindig az ürügyet és alkalmat, hogy intrikáikkal a magyar politikai élet nyugalmas munkálkodását zavarják.

Ezt legjobban a tisztí fizetések ügyénél látjuk, melyeket éppen az osztrákok állítottak a politikai ellentétek kiélezésére a homlokterbe, holott jól tudták és tudják, hogy a katonai kérdések a jelen kormánytól kötött paktumból teljesen kikapcsolóttak. Résen kell tehát lennünk, nehogy olyan kelepébe kerüljünk, mely majdan az egész katonai komplexum kérdését is felszínre tolhassa és ezzel a mostani parlamentet és kormányt eredetileg vállalt kötelezettségeitől hamis irányba terelje.

A csütörtöki ülés egyik nevezetes momentuma az volt, hogy Mánium Gyula nemzetiségi képviselő terjesztette elő bizalmatlansági indítványát a képviselőház elnökségével szemben; a derek hónapja pedig alig juthatott szóhoz, mert akkora zaj és lármá fogadta, hogy szavát sem lehetett hallani. A zaj lecsillapulása után Kossuth Ferenc vette át a szót és remek beszédében kifejtette, hogy a horvátok és nemzetiségi garázdálkodása miatt milyen nehéz volt az elnökök helyzete, kik fáradságos munkájukért, tárgyilagos eljárásukért inkább bizalmat és elismerést érdemelnének. Ugy Kossuthot, mint az elnököt zajosan megéljenzették és Mánium indítványát 4 szavazat kivételével elejtették.

Bozóky Árpádnak az elnökök fizetésének eltörlésére vonatkozó indítványát Kossuth Ferenc felszólalása folytán nem is tárgyalták. A legközelebbi ülést hétfőre tűzték ki, azonban ez csak formális ülés lesz, kedden pedig mentelmi ügyeket tárgyalnak és így csak szerdán kezd meg a Ház legsürgősebb munkáját a költségvetés tárgyalásával.

Egy iparos levele.

A hét folyamán, vármegyénk egyik intelligens iparosától érdekes levelet kaptunk; az írója nem a nyilvánosságának szánta, és talán indiskreciót is követünk el közlésével. de — mert tartalma közérdekű, tendenciája nagyon is megszívlelendő, — a levélirő utólagos jóváhagyása reményében, méltónak tartjuk a nyilvánosságra, hadd szíveleljük meg azok a kiket leginkább illet.

A levél így hangzik:

Igen tisztelt Deréki ur!

(A levélirő ugyan „y“-nal írta nevemet, de én e tekintetben is demokrata vagyok és elengedem magamnak az arisztokratikus nagyzás, eme neveléses hóbortját.)

„Mindig olvasom becses lapjának azon rovatait, melyekben nagy munkát fejt ki, a megyei iparosok törekvéseinek ügyében és a kitüntetések kommentálásában, hogy hadd olvassam tudja mindenki, milyen elismerések jönnek az idegenből a szerény műhelyekbe, melyeket talán a megyében ismernek legkevésbé. (Sajnos, de igaz!)

Magam is tudnék ilyeneket majd minden hónapban beküldeni és megvagyok győződve, hogy munkás tollam is tudna szépeket írni, de nem teszem, mert szerénységem tiltja.

E sorokat is csak önnek szánom, tisztelt uram s nem a nyilvánosságának.

E percben olvasom legutolsó számában „Az iparfejlesztésről“ közölt cikkét. — Jó, de nem oda üt a hova kellene; iparos is van, munkás is van, de nincs hol foglalkozni; hiányzik a tőke, a vállalkozási szellem, meg egy kis küzdelem.

Aztán meg nincs meg az iparosnak az öt jogosan illető társadalmi állása. Bizonyítok. Az ünnepek alatt gunyosan mosolyogva fogadott néhány vagyonosabb barátom, kikkel mint ipart üző most találkoztam először Marosvásárhelyen. Lekicsinyelték küzdelmeimet, melyeket céltalan munkának tartanak és csodálkoznak kérdezték: Mit tudsz te falun csinálni? Fazekakat, edényeket, szépeket. Kinevettek.

Természetesen, a mai ideál: csendesen megvonulni egy kis hivatalban, hol dologtalanul telik az idő s az apák által szerzett tőke kamataiból kiegészíthetik a sovány fizetést; elegáns, lehetőleg küzdelem nélküli életet folytatnak és részt vehetnek a kávéház és vendéglő előkelő társaságban.

Az iparra nincs pénz; senkise bizza pénzét sem reám, sem másra, hogy kétes kimenetelű iparvállalatba fektesse. Senki, még a legobb barátom se...

Miért is temetkeznek el falun, a hol még kávéházat se lehet találni, a hol egy kicsit küzdeni és sokat dolgozni kellene. Itt a bökkenő; a küzdelem és a munka!

A míg a mai intelligens fiatalág más pályáról nem lép át, a munka után tisztességes megélhetést biztosító ipari pályára, addig nem is lesz a magyar iparból nálunk semmi.

A pénz sem jön oda, mint befektetési tőke, és az olyan fiatal emberre mint én, ki megvettem a lépést a munka felé, csak szánalommal néznek; azt mondják hogy neveléses vagyok és ott rugnak egyet rajtam, a hátam mögött, a hol csak tehetik.

De miután kiábrándultam és kijózanodtam a fényes hivataloskodásból, nem törődöm az ilyen kicsinyességekkel.

Más beszéljen, mosolyogjon, — én dolgozom; a nehéz küzdelem nem szokott soká tartani, hanem megtermi a gyümölcseit.

Máskor még többet mondok mindenről... Önnek nincs ideje hosszú levelet olvasni, nekem pedig nincs kedvem, meddő dologban, sok oldalra, sok betűt vetni. A viszontlátásra!

Eddig szól a levél, melynek tartalma sok keserű igazságot rejt magában. Sok papirt tintát fogyasztottunk, sok tollat elkoptattunk mi már, a magyar társadalom eme ferde

irányzatának ostromozására, de mintha csak átkok-átka feküdné meg a lelkeket oly kevés viszhangra találnak a legnemesebb szándékkal rövött betűk; a mi társadalmunk nem akar eszmélni; belefűlladt a nagyzás hóbortjába és ma már nemcsak az intelligensebb elem, de apolgárság sem akar fiaiból mást mint fiskálist faragni, pedig ma-holnap már ugy előzőnlük az országot, hogy egymást falják.

Mi nagy lelki gyönyörűséggel olvastuk, intelligens, fiatal iparos barátunk levelét és örvendünk, hogy bár egy is akad fiatal iparosaink közül, a ki a mai szellemét nemcsak megérti, de annak gyakorlati kivitelében is például szolgálhat.

Azt hisszük az általános választói jog behozatala is nagyot fog lendíteni az ipar iránti munkadévd felélesztésén, mert új elemek új alakok vonulnak be majd a magyar parlamentbe, mely eddig csak a mágnások, fiskálisok és nagyobb hivatalok, állások után törtetők lerakódó helye volt.

Ha majd látják, hogy az iparnak is van oda utja, az iparosnak is van oda utlevele polgártársai bizalmából, akkor a társadalom is felébred és igyekszik a magyarságnak, — fiaiból, — intelligens iparosokat nevelni.

Addig pedig kedves, fiatal iparos barátom, nyujtsa felém munkában megkérgegedett kezét és engedje, hogy azt becsülésem jeléül, melegen, barátilag megszoríthassam.

A szerkesztő.

Az erdélyi vármegyék új beosztása.

Legközelebb a parlament elé kerül az általános választói jogról szóló törvényjavaslat. Andrassy Gyula belügyminiszter azonban első sorban a vármegyéket kívánja újból beosztani és ez által — a hol csak lehetséges — a magyar többséget biztosítani.

Az erdélyi vármegyék új beosztását értesülésünk szerint a következőkben tervezi a belügyminiszter:

Az erdélyi részekben a mai 15 vármegye helyett, melyek közül 4 magyar és 12 oláh többségű, az új beosztás szerint csak 10 vármegye lenne: 5 magyar, 4 oláh és 1 német többségű. A magyar vármegyék a következők volnának: 1. Háromszék-Brassó vármegye Brassó székhellyel és állana a mai Háromszék-ből, a miklósvári járás leszámításával, Brassó megyéből, az alvidéki járás leszámításával és Fogarasmegye törösvári járásából (214.000 lélekből 129.000 magyar, 61.000 oláh); 2. Csikmegye, a melyhez a mai Csikmegye és Marostorda régi felsőjárása tartoznék (160.000 lélekből 120.000 magyar); 3. Udvarhelymegye, a mely állana mai területéből, leszámítva Marostordával határos északnyugati részét, Nagyküküllő közhalmi járásból, Fogaras sárkányi járásból Brassó alvidéki és Háromszék miklósvári járásból (173.000 lélekből 106.000 magyar) 4. Marostordamegye, a melyhez tartoznék a megye mai területe a régi felsőjárás leszámításával, továbbá Marosvásárhely, Udvarhelymegye határos része (35.000 lélek), Kisküküllő erzsébetvárosi, dicsőszentmártoni és radnóti járásai-

nak keleti fele, Tordaaranyos tordai és marosludasi járásainak keleti része, Kolozsmegye tekei, mezőörményesi, nagysármási járásai egészen és a mocsai járás keleti nagyobbik része. Szolnokdobokából a békési járás délkeleti része és végül Besztercenaszód desenyői járasa (376.000 lélekből 180.000 magyar, 169.000 oláh); 5. Kolozsmegye, a melyhez tartoznék a megye mai területe, leszámításával a Marostordához csatolt résznek és az almási járásnak, továbbá Kolozsvár, Szolnokdobokából Szamosujvár és a szamosujvári járás délkeleti része. Tordaaranyosból Torda városa és a tordai járás nyugati magyar jellegű része és az alsójárai járásból Tordaszentgyörgy (221.000 lélekből 111.000 magyar, 110.000 oláh).

Oláhtöbbségű vármegyék volnának:

1. Szeben-Fogarasmegye, a mely állana a Szebenmegye mai területéből, a fogarasi és alsóárpási járásból, valamint Alsóféhérmegye vizaknai járásból Vizakna városával együtt (242.000 lélek); 2. Hunyadmegye (a mai terület és aradmegyei nagyhalmágyi járás 325.000 lélekből); 3. Alsóféhérmegye, a mai terület a vizaknai járás leszámításával, Tordaaranyos föntmaradt része, Kisküküllőmegye hosszúsági járasa egészen, valamint a dicsőszentmártoni és radnóti járasok nyugati része 338.000 lélekből; 4. Beszterce-Dobokamegye, Dés székhellyel, a mai terület, leszámítva az átkapcsolt részeket és Kolozsmegye almási járasa 317.000 lélekből.

Viszonylagos német többségű vármegye volna Nagyküküllő, a mely állana a megye mai területéből, az Udvarhelymegyéhez átkapcsolt rész leszámításával és a kisküküllőmegyei erzsébetvárosi járás délkeleti részéből meg Erzsébetvárosból (131.000 lélek). — Amint látjuk, az új beosztás szerint öt kis vármegye: Brassó, Fogaras, Kisküküllő, Besztercenaszód, Tordaaranyos, a szomszéd vármegyékbe olvad be, a székely vármegyék területe jelentékenyen megnagyobodik és így a magyarság nagyszámu idegen elemet köt le, a legnagyobb vármegye (Marostorda) magyar lesz és a székely megyéket a magyar többségű Kolozsmegye összeköti a Királyhágón ianen fekvő magyar megyékkal. A 4 oláh vármegyék közül csak háromban: Szeben, Fogaras, Besztercedoboka és Alsóféhérvármegyékben a magyar-német kisebbség igen jelentékeny és politikai, meg a gazdasági uralmat a kezében tartja. Csupán egy vármegyében (Hunyad) gyöngébb a magyarság arányszáma, de itt is nagy anyagi és szellemi erővel rendelkezik.

KÜLÖNFÉLÉK.

— Rp. Keserű labdacok a Bömbölde részére.

Sign: Hetenként egy adag.

Höl kiderül, hol beborul, Ügyünk majd jól áll, majd rosszul, Itt is, ott is próbálgatjuk Hogy hatalmunk visszakapjuk.

Addig már nem is dolgozunk, Mig be nem telik a boszunk; A hatalmat nem engedjük, Inkább a harcot hirdetjük.

Helyesbítés: ...könyvek gyönyörű díszkötésekben, előkelő egyházi íróktól, dicsválasztékban kaphatók.

A ki állja az utunkat,
Hadd érezze hatalmunkat,
Addig bizony ne busuljunk,
Régi szokás szerint igyunk . . .

A koresmáros csak hallgatja,
Jó viz ez az ő malmára,
A búbanat sokat elnyel,
A borából így több elkel,
Annál több hasznot bezsebel.

Dr Veritás.

Firtos Están h. esizmagyia vasárnapi kiszörkesztvényei.

Minden lyók kívánsága eránybanszörkesztőm ezen sorajmat, mellesben tudatom, hogy az hittős oldalbordá

mal, az Póival mögérdeköltük az vasárnapi úri komégyiát, ámbátor hogy egy makulányival ső löttünk belőle okosabak, mer azok a tekéntes uri fajták, mög a nacságák a zegész istenadta östven mindéig csak a zegymás dógait firtatták és furt csak az maguk dógukról beszégttek egymás közt, elanyira, hogy még egy pár szép madjar nótára, avagy táncra sem marada egy kis idejük. A zelső felvonítás után asztán otis hadtuk a zanjukommal edjütt, mer hát a zanjukom udj elaludt asztán akorákat hortyogot, hogy szinte magam is rőstöködtem belé.

Aszongya az Szurok Matyi komám a ki szörnyűségesen okoss embör, hogy a zucákon föllalintgatot póznákon nemsokára meggyutják a levegőt, mer hogj hát ez zután nem fotgényal, hanem levegővel akartják az várost kivilágosítani; mondok ránk es térne egy kis viláosság, mer edig furt tsak az sötétségben tényferegünk, amiért is néha nemtsak az saját fejünket, de még az másokét es hőverőgettük.

Az komám azt es óvasta a zujságbul, már mint az másikból, hodj hát most mán a Zelekes tésur Kereszturól es belekanalazot a zalispányválasztásba, penig ü maga es asztat valja, hogj akor a esászár könyerét ötte; nagy tudományu löhet aza Zelekes tésur, ha még aztis tugya, hodj mü eset mikor ü messze eset az színhejtül, látszik hogj fiskális meslör, mer hát azok aztis tugyák, a mit nem tunnak.

Pentyökön nög kora regel mikor épeg az munkáhol kölet vónya látni, nagy álmosan fölkecmereg az legegnyöm, mög a zinasom, asztán aszongyák, hogy ük ma nem dógoznak, mer hát hogy ma blomontag van, asztán ük es kivonyulnak az zucilistákkal, ere már magam es dübe gurutam asztán megérdekötöm üket az lábsziival, hogj a gyüvő májusig es möglátszik az hátukon az nyoma, nelhöz hasonló lyókat kíván

Firtos Están
hittős esizmagyia.

— **Május elseje.** Rügyfakasztó tavasz általánosan ünnepezt szép napja, borus égboltozattal köszöntött be hozzánk; az egész éj folyamán szakadt és bár reggelre elállt, mégis az égboltozat rideg szürkésége merő elentétben állott a tavasz ébredése fölött örvendő ünnepi hangulatokkal. A zenekarok már a korai hajnali órákban megkezdtek szokásos köszöntő körutjukat a Kossuth utcán még a késő délelőtti órákban is folytatták, a hol annyi kíváncsi hallgatójuk akadt, hogy az egész járda-közlekedést megakasztották. A házak városzerte zöld galyakkal voltak díszítve és némelyik szerelmes trubadur még virágokkal is feldíszítette választottja ablakát. A szociálisták is megtartották szokásos felvonulásukat, a szokásos munkaszünettel egybekapcsolva, de sem a rendet, sem a vizet nem zavarták, de nem is zavarhatták, mert a hatóság megtette erre nézve az óvintézkedéseket. Rügyfakasztó május szép havában városunkban is megkezdődnek majd a minden évben megismételt majálisok, melyeken ifjuságunk folytathatja majd a farsang végével abba hagyott táncot.

— **Erdélyrészi vásárok.** Vasárnap május 3-án Abrudbánya, Csernáfalva, Csíkesekefalva, Csikbánkfalva, Csikszentmárton, Kőszvényes, Lupsa, Nagyszében; 4-én Felsőzálláspatak, Kémer, Kézdivásárhely, Marosludas, Ó Radna, Székelykeresztur, Zsibó; 5-én Algyógy, Görényzentimre, Kolozsmonostor, Mezőörményes, Voila; 6-án Borsa, Kacza, Paszmos, Zernes; 7-én Retteg; 8-án Farkaslaka, Nagyenyed, Oláhszentgyörgy, Tasnád; 10-én Sárkány.

— **Kinevezés.** A pénzügyminiszterium vezetésével megbízott miniszterelnök Mántó Miklós pénzügyi fogalmazót a földadó nyilvántartási biztost, kataszterhelyszínelési becselőbiztossá nevezte ki.

— **Füüdömgyítás.** A kápolna melletti sősfüüdő május 1-én megnyilt, és kényelmes, kellemes üdülő és nyaralóhelyül szolgálhat a közönségnek, melynek legmelegebb pártfogását ugy remek természeti fekvésénél, mint szép tiszta berendezésénél fogva méltán megérdemli. A közönség szorakoztatására szolgál a tennisz és tekepálya, és a sétára alkalmas nagyterjedelmű kert, mely az egész füüdőt körülövezi.

— **Kitüntetés.** A husvét hetében Szathmáron tartott háziiparkitállításra felszólítás folytán Salamon Kálmán jeles faszobrászunk is kiállította kézziményeit, melyekért — mint értesültünk — ezüst éremmel lett kitüntetve. Mindég örömünkre szolgál ha székely iparosaink érdemeiről kedvezően emlékezhetünk meg.

— **Halálozás.** Demeter Ferenc II., éves papnövendék, élete 20-ik évében, április 20-án d. e. 10 órakor elhunyt Székelypálfalván; hült tetemeit e hó 2-án helyezték örök nyugalomra, bánatos szülői és nagyszámu közönség részvétele mellett.

— **Zenekedvelők és zenészek felszerelések** — legjobb minőségben; Okarinák nagyválasztékban; hangsípok, harmonikák, klarinétyelvek stb. előnyös árak mellett kaphatók: Betegh Pál könyvkereskedésében Székelyudvarhelyt.

— **Aki nem hirdet.** Az az ember — írja az „Annandale Observer“ nevű amerikai lap — aki nem hirdet soha, olyan, mint az az ember akinek nincs otthona. Egyikről sem tudja senki, hogy hol lehet megtalálni. Aki nem hirdet, önző magának való ember; akinek nincs otthona, mindig mogorva, mélabus. Amaz nélkülözi az üzlet legsarkalatosabb elvét s a saját sirját ássa meg; emez az árnyékát kergeti reggeltől estig, örökös békétlenségben. Mind a kettő dörén eljätssza az idejét, parlagon heverteti képességeit. Aki nem hirdet, okvetlenül megbánja, mint ahogy a hajléktalan is mások könyörületére van utalva s kárának mind a kettő maga az oka.

— **A székelyudvarhelyi r. k. Öltáregyesület** javára rendezett műkedvetői előadás osztja jövedelme: 353 K 38 f. Felülfizettek: Meltóságos Gróf Mikes János esperes plébános 2 K Klein Géza 10 K Sebesy János alispán 7 K Pénzügyőri szakasz 8 K Emberi Árpád 5 K Révfy N. 4 K Burnyász Marika 2 K Rudnyák N. 2 K N. N. 40 fillér. Összesen 40 K 40 fillér.

— **Konfirmációt Emlék.** A Demeter Dénes homoródkarácsonfalvi unitárius pap szerkesztésében megjelent gazdag tartalmu *Konfirmációt Emlék* kapható *Betegh Pál* könyvkiadónál Székelyudvarhelyt, Kossuth-utca 31. sz.

— **Bérmaut.** Gróf Majláth K. Gusztáv erdélyi püspök bérmautja alkalmával e hó 10-én Segesvárt is fogja érinteni, hol fogadtatására nagy előkészületeket tesznek.

— **Kitüntetett taplómuurka.** Balázs Károlyné a husvét hetében Szathmáron rendezett háziipar kiállításon általános feltünést keltett taplómuurka díszáruival, melyeknek jelentékeny részét el is árusították, sőt utólag még megrendeléseket is eszközöltek. A kiállítási bizottság pedig 20 korna tiszteletdíjat szavazott meg a számára.

— **Gyermeknap Korondon.** Mint ottani tudósítónk jelenti Korondon a gyermeknapot mult hó 20-án tartották meg, mely célra a róm. katolikus és unitárius templomokban gyűjtőurnák voltak felállítva. Az unitárius templomban begyült 9 K. A róm. katolikus templomban 6 K 05 f, összesen 15 K 05 f, mely összeg rendeltetési helyére juttatott.

— **Amatörök fényképészeti szükségleteiket** előnyös árakban kapják: *Betegh Pál* könyv-, papir-, író- és rajzszerek kereskedésében Székelyudvarhelyt, Kossuth-utca 31. sz. *Adria szárazlemezek!* Hazai gyártmányok!

— **Könyvkötő tanulónak** felvesz egy jóra való fiut azonnal *Betegh Pál* könyvkötő-intézetébe Székelyudvarhelyt.

Kiadja: *Betegh Pál* könyv- és újság kiadó intézete.

Egy jobb polgárleány felvétetik.

Cim e lap kiadóhivatalában.

Vizsgai íráshoz

ürlapok igen csinos kivitelben, finom magyar papirosra nyomtatva, o o ugyszintén o o elemi iskolai bizonyítvány szintén a legjobb meritett papirosra kapható:

BETECH PÁL

könyv-, papir-, író- és rajzszerekkereskedésben Székelyudvarhelyt.

Sz. 7790—907. tkv.

Árverési hirdetményi kivonat.

A székelykereszturi kir. járásbíró-ság, mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy a Schässburger Gewerbe Spar und Vorschuss Verein vegrehajtatónak Fekete Antal hagyatéka vegrehajtást szenvedő elleni 418 kor. 97 fill. tőkekövetelés és jár. iránti vegrehajtási ügyében a székelyudvarhelyi kir. törvényszék, székelykereszturi kir. járásbíró-ság területén levő a nagykedői 83. sz. jvk. ben foglalt:

1898. 1899. 1900. hrsz. a. ing.-ra	5 K
121—2.	227 „
217.	31 „
242	59 „
303—1.	33 „
365.	28 „
512.	8 „
550.	20 „
616.	17 „
671.	13 „
737.	6 „
850.	42 „
923. 924.	9 „
973. 974. 975.	52 „
1067.	33 „
1219.	15 „
1244. 1247. 1250.	32 „
1365.	16 „
1464.	22 „
1532.	32 „
1575.	32 „
1665—3.	26 „
1671—1.	7 „
1731—1.	7 „
1747—4.	22 „
1828—1.	1 „
1857—4.	26 „

ezennel megállapított kikiáltási árban az árverést elrendelte és hogy a fennebb megjelölt ingatlanok az 1908. május 26. napján d. e. 9 órakor Nagykede községhezánál megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alul is eladatni fognak.

Árverezni szándékozik tartoznak az ingatlanok becsárának 10 százalékát készpénzben vagy az 1881. LX. tc. 42. §-ban jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november 1-én 3333. sz. a. kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ban kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1874. LX. tc. 170. §. értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismertvény át szolgáltatni.

Kir. járásbíró-ság, mint telekkönyvi hatóság, Székelykeresztur, 1907. december 30.

VERESS,
kir. járásbíró.

Eladó ház!

A Szent Imre-utca 44. sz. alatt egy földszinti 2 külön bejáratu szoba és pince, az emeleten 3 nagy szoba, konyha, előszobából álló lakás, továbbá külön udvaron egy 3 szoba és konyhából álló lakás együttesen eladó. Értekezhetni **Gyerkes Mihály**, ig-tanító, megbizzottal.

— **Növénygyűjtő csak 80 fillér**
BeteGH Pál könyvkereskedésében. Gazdag tartalom, csinos kiállítás

Eladó ház.

Szekelykeresztúron az özv. Lukács Mózesné tulajdonát képező 3 szobás ház (volt vasuti vendéglő) mellékhelyiségekkel együtt szabad fejből eladó. Bővebb felvilágosítást ad **Szatmáry Denesné Szekelykeresztúron.**

Képes levelezőlapok, finom hazai levélpapírosok dobozokban és doboz nélkül nagy választékban kaphatók
BETE GH PÁL
könyv-, zenemű- és papirkereskedésben Székelyudvarhelyt
Névjegyek izléses kivitelben készíttetnek

ELŐPATAK

gyógyfürdő

kiválóan jó eredménnyel használható a gyomor-, vese-, hólyag- és a méhgyulladások, máj- és lépajánál, köszvény és csúznál, altesti pangásoknál, valamint bármely az idegesség alapján fellépő betegségeknél.

A nagyhirű előpataki gyógyvizek orvosi javaslat szerinti ivása, összekötve a megfelelő és itt feltehetőleg kisegítő gyógyeszközökkel (meleg és hideg fürdők, vízgyógyintézet, masszázs, svédorna, diétikus étrend) rendkívül kedvező eredményt mutat fel.

Fürdő-idény: május 15-től szeptember 15. ig.
Vasuti állomás: Földvár és Sepsiszentgyörgy, honnan állandó ólósó közlekedés van. Lakás, ellátás olcsó és valasztékos. Az elő- és utóidényben (május 15-től június 15-ig és augusztus 20-tól szeptember 15-ig) a gyógy- és zeneidények fele fizetendő, lakások 30 százalékkal és ellátás is sokkal olcsóbb.

Az előpataki ásványvíz, mely a szénsavdús égvényes vasas vizek között első helyet foglal el, mint gyógyeszköz háznál is használható és üdítő, kellemes ital, tisztán vagy borral vegyítve nagy kedvelésnek örvend. Itthon és a külföldön évenként egymillió palacknál több kerül forgalomba. Székelyudvarhelyi helyi előpatak, de kapható a legtöbb városban és nagyobb kereskedésben.

Prospektust kívánatra ingyen küld az igazgatóság.

Könyvű, vidékre alkalmas, börtedelekeskocsi, elköltözésmiatt, jutányos árban azonnal eladó!
Értekezhetni **Gáspár József** úrnál Székelyudvarhely.

Héjjasfalva—székelyudvarhelyi helyi érdekű vasut (Székely-vasut) részvénytársaság.

33—1908. szám.

MEGHIVÓ

a »Héjjasfalva—Székelyudvarhelyi helyi érdekű vasut (Székely vasut) részvénytársaság«-nak 1908. évi május hó 14-én (csütörtök) déli 12 órakor Budapesten, IV. Veres Pálné-utca 30 sz. (I. emelet) alatt tartandó

RENDES KÖZGYÜLÉSÉRE.

Napirend:

1. Az igazgatóság és felügyelő-bizottság jelentése az 1907. évi mérleg végleges megállapítása.
2. Határozat a tiszta nyereség hovatfordítása iránt.
3. Határozat az igazgatóság és felügyelő-bizottság részére adandó felmentvény tárgyában.
4. Az igazgatóság megválasztása három évre.
5. Az igazgatóság és felügyelő-bizottság évi javadalmazásának megállapítása egy évre.

Budapest, 1908. évi április hó 28 án.

Az igazgatóság.

Kivonat az alapszabályokból: Minden letett részvény egy szavazatra jogosít, de 100 szavazatnál több nem gyakorolható. Aki a szavazati jogát gyakorolni kívánja, köteles részvényeit, a nem járt szelvényekkel együtt Budapesten: a »Magyar Általános hitelbank«-nál (V. Nádor utca 12), vagy Székelyudvarhelyen: az Udvarhelymegye értekeit kezelő pénztárnál, vagy Mm Frankfurtban: a »Dresdner Bank«-nál legkésőbb 3 nappal a közgyűlés megtartása előtt letenni.

Az államkincstár ezen kötelezettség alól fel van mentve.

VAN, de soká nem lesz ilyen olcsó ár!

Székelyudvarhelyt, Kossuth-utca 25. sz. alatt WEISZ ÁRMIN UTÓDA bútorkészítő és szesz készletét — átköltözés miatt — eddig nem létezett olcsó áron azonnal eladja.

BOR
Fernengel Gyula székelyudvarhelyi bornagykereskedőnél

a legjobb minőségben, nagy választékban és legelőnyösebb árak mellett nagyban és kicsinyben kapható.

SZEKELY-UDVARHELY
Tiszta 48-as függetlenségi lap, Udvarhelymegye legerősebb közlönye. Megjelenik hetenkint egyszer. Előfizetési ára félévre 5 K. Elterjedtségénél fogva hirdetésekre a legalkalmasabb.

Emke Adria Rákóczy Szt-István Szepesi Ien
legjobb magyar gyártmányú díszlevélpapírosok. Ezekon kívül közönséges és finom, szines és virágos levélpapírosok és borítékok, levél-kártyák, gyász 20-féle helybeli felvetel, levélpapírosok stb. **Képes levelezőlapok** Nagy választék tájképes, virágos, genre, művész- és alkalmi kártyákból és üdvözlő jegyekből.

Állandóan kaphatók mindenféle **kész nyomtatványok.** u. m. községi, körjegyzői, szolgabírói, végrehajtói, ügyvédi, ielkészít, iskolai, üzleti és különféle magánügyi nyomtatványok.

NYOMTATVÁNYRAKTÁR

KÖNYVNYOMTATÓ- ÉS KÖNYVKÖTŐ-INTÉZET BETEGH PÁL KÖNYV-, ZENEMŰ- ÉS PAPIRKERESKEDÉS

Mindenféle színű, nagyságu, súlyú és minőségű irodai és író-
PAPIROSON
vonalzott és sima levélpapírok, vonalzott és rovatos papírok, rajzpapírok, írógéppapírok, csomagoló és selyempapírok, másolópapírok, itató-papírok, szűrőpapírok, torta- és befőző papírok, könyvkötő papírok és papirkészítmények. Kártyapapírok.
Lem ezpapirok minden sulyban. Hangjegypapírok. Sorvezetők.

Székelyudvarhelyt, Kossuth-utca 31 (saját ház).

Ajánlja modern gépekkel szakszerűen berendezett **KÖNYVNYOMDÁJÁT** mindenféle könyvnyomdai munkák, u. m.: művek, füzetek, táblázatok, hatósági és üzleti nyomtatványok, meghívók, eljegyzési és esküvői kártyák, névjegyek, falragaszok, körlevelek, gyászjelentések stb. pontos és jutányos áron való elkészítésére. Ajánlja továbbá **könyvkötészetét** honnan izléses munkák a legrövidebb idő alatt olcsó áron kerülnek ki

A hazai és külföldi jeles írók művei, ifjúsági iratok és képeskönyvek folyton vannak készletben. Teljes »Magyar Könyvtár«. A székelyudvarhelyi **középiskolákban** és a városi és megyei **elemi népiskolákban** használatban levő **összes tankönyvek** raktára. Szótárak, térképek, naptárak, imakönyvek, albumok, emlékkönyvek, üzleti beíró könyvek, főkönyvek, pénztárkönyvek, naplók, jegyzőkönyvek, másolókönyvek, bevásárló könyvek, zsebkönyvek (notesek), pénztártömbök (Block), bárca és szelvénykönyvek.

Irkák, füzetek,
jegyzetkönyvek, hangjegyfüzetek, rajzfüzetek, vázlatkönyvek, rajzminták, szepirási és rondírói minták. Olcsó legyező-faldíszek, klozetpapírok, szivarkahüvely, szivarka névjegytárcák. Dohány- és szivartárcák bőrből és fából. Bőrtárcák, pénzes-erszények, okmány és írománytáskák.

Acélírotollak, rondtollak, üveg-tollak, tollszárak, dísztollszárak. Ironok, fekete, szines és másoló-ironok, notes-ironok, csavarironok (crayonok), zsebironok, csavarironbetétek, ironvédők, iron-hegyezők. Kréták, iskolai, kávéházi és fajelző kréták, szines kréták. Tinták, legjobb irodai és másoló tinták, szines, vegy- és ruhajelző tinták, bélyegzőfestékek, tus, mézga, folttisztító, bronz.

HEGEDŰ, hegedűvonó, hurok, hegedű-iskola, hegedű alkatrészek. Gramophon és fonográfok, lemezek és hengerek, tük. Hangoló-sípok és okarinák. Monogramok fehérnemű és levélpapírjelzésre. Kezi nyomda. — Különféle bélyegzők, pecsétnyomók, pecsétjegyek, pecsétviasz, festékpárnák, ostyak. Ajtóablak és névfeliratok öntött fémből, erdészkalapácsok gyári árban.

Körzők,
vonalzók, háromszögek, szögmérő, rajzdeszkák, tolltokok, itató-deszkák, olaj-s vízfesték minden színben. Ecsetek. Irodai és zsebtintatartók, díszintatartók, toll-állványok, szivacs esze, író-mappák. Legjobb dörzsmézőgák, gummiszalagok. — Rajzszögek, szőnyeg szegek, képesok stb.

A székelyföld legnagyobb kész nyomtatványraktára.